

[Úvodní Stránka](#) > ... > [Rodinné Věci a Dědictví](#) > [Rodičovská Zodpovědnost – Právo Péče O dítě, Právo Na Styk S Dítětem](#) > [Finland](#)

Rodičovská zodpovědnost – právo péče o dítě, právo na styk s dítětem

Obsah zajišťuje

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

Finsko

1 Co znamená pojem „rodičovská odpovědnost“ v praxi? Jaká jsou práva a povinnosti osoby s rodičovskou odpovědností?

Nositel rodičovské odpovědnosti má povinnost zajistit vyvážený rozvoj a blaho dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami a přáními. Rodičovská odpovědnost (péče) má tudíž zajistit blízké a citové vztahy zejména mezi dětmi a jejich rodiči.

Dětem je nutno zajistit náležitou péči a výchovu, jakož i dohled a ochranu odpovídající jejich věku a stupni vývoje. Děti by měly být vychovávány v bezpečném a stimulačním prostředí a mělo by se jim dostat vzdělání, které odpovídá jejich dispozicím a přáním.

Děti musí být vychovávány s porozuměním, jistotou a citem. Nesmí být podrobovány tělesným trestům ani jinak zneužívány. Děti by měly být podporovány a povzbuzovány k samostatnosti, odpovědnosti a dospělosti (Zákon o péči o dítě a o právu na styk s dítětem č. 361/1983, § 1).

Nositel rodičovské odpovědnosti musí zajistit blaho a rozvoj dítěte, jak je popsáno výše. Za tímto účelem má právo rozhodovat o péči o dítě, jeho výchově, místu bydliště a jiných osobních záležitostech. Při rozhodování je nutno zohlednit názor dítěte.

2 Kdo obvykle nese rodičovskou odpovědnost vůči nezletilému?

Jsou-li rodiče dítěte v době jeho narození manžely, mají rodičovskou odpovědnost oba dva. Nejsou-li rodiče dítěte v době jeho narození manžely, vykonává rodičovskou odpovědnost matka. Rodiče se mohou dohodnout na péči v souvislosti s uznáním otcovství. Vykonává-li výlučnou péči o dítě jeden z rodičů a uzavřou-li rodiče poté manželství, přebírají rodičovskou odpovědnost oba rodiče.

3 Pokud rodiče nejsou způsobilí nebo si nepřejí nést rodičovskou odpovědnost vůči svým dětem, je možné místo nich jmenovat jinou osobu?

Kromě rodičů nebo místo nich může soud svěřit dítě do péče jedné či více osobám s jejich souhlasem. Toto rozhodnutí musí být založeno na nejlepším zájmu dítěte a vydat je lze pouze v případě, existuje-li z hlediska dítěte přesvědčivý důvod pro svěřeni péče jiné osobě než rodičům. Jestliže rodiče zemřeli, musí kroky k svěřeni dítěte do péče podniknout rada pro sociální záležitosti.

4 Jestliže jsou rodiče rozvedeni nebo žijí odděleně, jak se stanoví

rodičovská odpovědnost pro budoucnost?

Právo péče a právo na styk s dítětem je vždy nutné upravit podle nejlepšího zájmu dítěte a tak, aby bylo možno tato práva v budoucnu vykonávat co nejlepším způsobem. Rodiče mohou uzavřít dohodu o výkonu rodičovské odpovědnosti. Nemohou-li rodiče dospět k dohodě, je nutné předložit spor soudu.

5 Jestliže se rodiče dohodnou na otázkách rodičovské odpovědnosti, jaké náležitosti musí splnit, aby tato dohoda byla právně závazná?

Dohoda o péči o dítě musí být vyhotovena písemně a lze ji předložit ke schválení místnímu orgánu sociální péče. Orgán sociální péče musí zajistit, aby byla dohoda v nejlepším zájmu dítěte. Dohoda potvrzená orgánem sociální péče je platná a vykonatelná jako pravomocné soudní rozhodnutí.

6 Jestliže se rodiče nedohodnou o otázkách rodičovské odpovědnosti, jaké jsou alternativní prostředky pro vyřešení sporu bez účasti soudu?

Nemohou-li manželé dospět k dohodě, mohou požádat o pomoc pracovníka místního orgánu péče o dítě nebo rodinného mediátora. Pracovníci orgánu péče o dítě poskytují rodičům pomoc a mají pravomoc potvrzovat dohody, které uzavřou. Potvrzená dohoda se považuje za rovnocennou soudnímu rozhodnutí. Rodinní mediátoři jsou rodičům nápomocni při řešení jejich sporů smírnou cestou a mohou jim pomoci i při vypracovávání dohod. Rodinní mediátoři musí věnovat zvláštní pozornost zajištění nejlepšího zájmu nezletilých dětí v rodině.

Rozhodovací pravomoc soudu se vztahuje na péči o dítě, zajištění bydlení, právo na styk a výživné. (Zákon o mediaci v občanských věcech a potvrzení smírů u obecných soudů č. 394/2011, § 10). Soudní mediace je zvláštní nezávislý na soudním řízení. Je zahájena, je-li věc projednávaná u soudu postoupena k soudní mediaci, nebo na přímou žádost stran sporu. Mediátorem je soudce, kterému je nápomocen odborník, zpravidla psycholog nebo sociální pracovník. Potvrzená dohoda se považuje za rovnocennou soudnímu rozhodnutí. Nelze-li dohody dosáhnout, je věc vrácena k soudnímu řízení, nebo soud danou věc uzavře.

7 Jestliže se rodiče obrátí na soud, o jakých otázkách týkajících se nezletilého může soud rozhodnout?

Rozhodovací pravomoc soudu se vztahuje na péči o dítě, zajištění bydlení a právo na styk. V případě potřeby může soud rozhodnout také o právech a povinnostech opatrovníka a o rozdělení povinností mezi opatrovníky. Při rozhodování o právu na styk musí soud podrobně upravit podmínky návštěv a otázku, s kým bude dítě žít. V souvislosti s rozhodnutím o péči o dítě lze rovněž rozhodnout i o výživném.

8 Jestliže soud rozhodne o svěření dítěte do péče výlučně jednomu z rodičů, znamená to, že tento rodič může rozhodovat o všem, co se tohoto dítěte týká, aniž by to musel konzultovat s druhým rodičem?

V případě, že je dítě svěřeno do péče výlučně jednomu rodiči, činí tento veškerá rozhodnutí související s péčí o dítě. Soudní rozhodnutí však může obsahovat ustanovení o právech a povinnostech nositele práva výlučné péče o dítě, včetně práva na změnu bydliště dítěte.

9 Jestliže soud rozhodne o společné péči rodičů, co to v praxi znamená?

Nositelé společného práva péče o dítě sdílejí odpovědnost za veškeré záležitosti týkající se dítěte. Žijí-li nositelé společného práva péče o dítě odděleně, přijímají každodenní rozhodnutí týkající se dítěte v závislosti na tom, u kterého nositele dítě žije. U důležitých rozhodnutí se však vyžaduje souhlas obou nositelů. K takovýmto rozhodnutím patří například změna náboženství nebo místa bydliště dítěte, záležitosti týkající se cestovního dokladu, rozhodnutí o vzdělávání a zdravotní péči nebo otázky nemocniční péče.

10 Na jaký soud nebo úřad je třeba se obrátit s žalobou přiznání o rodičovské odpovědnosti? Jaké náležitosti je nutno dodržet a jaké dokumenty je třeba předložit?

Písemný návrh na svěřeni péče nebo úpravu práva na styk je nutno podat okresnímu soudu (käräjäoikeus) v místě bydliště dítěte. Návrh může podat jeden z rodičů nebo oba rodiče, nositel práva péče o dítě nebo rada pro sociální záležitosti. V návrhu je třeba uvést nárok a jeho odůvodnění. Je třeba přiložit veškeré dokumenty, které mají být použity jako důkazy. Návrh je nutno podepsat a předložit okresnímu soudu osobně, nebo prostřednictvím pověřeného zástupce. Návrh lze zaslat rovněž poštou nebo faxem. Daná věc se začne projednávat, jakmile okresní soud přijme příslušný návrh.

11 Jaké řízení se v těchto případech používá? Existuje zrychlené řízení?

Ve věcech týkajících se péče se použije zákon o péči o dítě a o právu na styk s dítětem. Podle tohoto zákona musí soud při projednávání záležitosti týkající se péče nebo práva na styk poskytnout rodičům a nositeli práva péče o dítě možnost se vyjádřit. Soud může vyslechnout i dítě, je-li to z pádných důvodů nezbytné k vyřešení dané věci. Soud si obvykle vyžádá rovněž zprávu rady pro sociální záležitosti ohledně o situace dítěte.

Při projednávání dané věci může soud vydat předběžné rozhodnutí o tom, s kým by mělo dítě žít, a o úpravě práva na styk a souvisejících podmínkách. Ve zvláštních případech může soud svěřit dítě do dočasné péče, než bude vydáno konečné rozhodnutí. Proti předběžnému soudnímu rozhodnutí se nelze odvolat. Toto rozhodnutí je platné do doby, než soud dospěje ke konečnému rozhodnutí.

12 Mohu získat právní pomoc na pokrytí nákladů řízení?

Právní pomoc je dostupná v řízení o svěřeni péče. Dostupnost právní pomoci závisí na osobním příjmu. Více informací o právní pomoci ve Finsku je k dispozici na: <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>.

13 Je možno se odvolat proti rozhodnutí ve věci rodičovské odpovědnosti?

Proti rozhodnutí okresního soudu lze podat opravný prostředek odvolacímu soudu (hovioikeus).

14 V určitých případech může být nezbytné obrátit se na soud, aby rozhodnutí ohledně rodičovské odpovědnosti vymohl. Jaký postup se v těchto případech použije?

Rozhodnutí týkající se rodičovské odpovědnosti jsou vykonávána podle zákona o výkonu rozhodnutí ve věcech péče o dítě a práva na styk s dítětem 619/1996. O výkon rozhodnutí musíte požádat písemně okresní soud v místě bydliště dítěte nebo odpůrce. O výkon rozhodnutí týkajícího se rodičovské odpovědnosti však lze požádat soudního vykonavatele, jestliže od vydání rozhodnutí uplynuly méně než tři měsíce. Rozhodnutí musí být přiloženo k návrhu.

Po obdrženi návrhu a prohlášení odpůrce soud obvykle přidělí mediátora rady pro sociální záležitosti, aby danou věc projednal. Mediátor kontaktuje rodiče, aby s nimi a pokud možno i s dítětem danou záležitost projednal. Mediátor se rovněž pokusí uspořádat společnou schůzku s oběma rodiči. Mediátor poté podá zprávu soudu, načež soud v dané věci rozhodne. Soud může rovněž nařídít, aby dítě vyšetřil lékař.

Jestliže soud rozhodne o výkonu rozhodnutí o rodičovské odpovědnosti, je druhá strana povinna dítě vydat. Rozhodnutí lze posílit podmíněným uložením peněžního trestu. Jako krajní možnost může být straně, která odmítá rozhodnutí vyhovět, dítě odebráno nuceně.

Jestliže okresní soud nařídí nucené odebrání dítěte, může na žádost soudního vykonavatele mediace pokračovat i nadále.

15 Co bych měl učinit, aby bylo rozhodnutí o rodičovské zodpovědnosti, které bylo vydáno soudem v jiném členském státě, uznáno a vykonáno v tomto členském státě?

Pro uznávání rozhodnutí o rodičovské odpovědnosti vydaných v jiném členském státě se použije [nařízení Rady \(ES\) č. 2201/2003](#), pokud tato rozhodnutí spadají do jeho oblasti působnosti. Nařízení neplatí v Dánsku.

Podle nařízení musí být rozhodnutí týkající se zrušení manželství uznáno v ostatních členských státech, aniž by bylo vyžadováno zvláštní řízení. Zúčastněná strana však může požádat o rozhodnutí o uznání či odepření uznání dotyčného rozhodnutí. Žádost o uznání se podává ve Finsku u okresního soudu v místě bydliště dítěte.

Rozhodnutí o rodičovské odpovědnosti vydaná v Dánsku a rozhodnutí o rodičovské odpovědnosti vydaná ve Švédsku, vyjma rozhodnutí vydaných na základě výše uvedeného nařízení, jsou vykonána podle zákona z roku 1977 o uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských věcech vydaných severskými soudy (laki yksityisoikeudellista vaatimusta koskevien pohjoismaisten tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta 588/1977). Zvláštní potvrzení o uznání rozhodnutí se nevydává. Návrhy na výkon rozhodnutí se podávají okresnímu soudu.

Všechna ostatní zahraniční rozhodnutí ve věcech rodičovské odpovědnosti jsou ve Finsku uznána bez zvláštního potvrzení. Na žádost však může odvolací soud v Helsinkách (Helsingin hovioikeus) potvrdit uznání či odepřít uznání rozhodnutí ve Finsku.

Návrh na výkon vykonatelného rozhodnutí týkajícího se péče se podává okresnímu soudu v místě bydliště nebo dočasného pobytu dítěte nebo protistrany. (Viz výše oddíl 14, pokud jde o další informace o řízení o výkonu rozhodnutí.)

16 Na který soud v tomto členském státě bych se měl obrátit, chci-li napadnout uznání rozhodnutí o rodičovské zodpovědnosti, které bylo vydáno soudem v jiném členském státě? Jaký postup se v těchto případech použije?

Stejně řízení, jak je uvedeno v oddíle 15.

17 Jaké právo použije soud v řízení o rodičovské zodpovědnosti, jestliže dítě nebo strany nežijí v tomto členském státě nebo mají různou státní příslušnost?

V řízení o rodičovské odpovědnosti, které je vedeno ve Finsku, se použijí finské právní předpisy.

Tyto internetové stránky jsou součástí portálu [Vaše Evropa](#).

Velice uvítáme jakoukoli [zpětnou vazbu](#) ohledně užitečnosti poskytnutých informací.

Poslední aktualizace: 15/02/2024

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.